

Uudet innovaatio-ohjelmat aloittavat toimintansa

Yksikönpäällikkö Risto Lampinen, maa- ja
metsätalousministeriö

Kalatalouden innovaatiopäivät 3.11.2023

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelma 2021–2027

- Painopisteinä kestävä kalastus, vesiviljely, kalan jalostus ja kauppa sekä meripolitiikka ja kalastuksen valvonta ja tiedonkeruu
- Kokonaisrahoitus n. 140 miljoonaa euroa
- Keskeiset tavoitteet:
 - kalatalousalan kestävä kasvun tukeminen
 - alkutuotannon edellytysten turvaaminen
 - uudistumisen ja innovaatioiden vauhdittaminen
 - ympäristökysymysten yhä parempi huomioiminen
- 5 innovaatio-ohjelmaa tunnistettu ohjelman strategisesti tärkeiksi hankkeiksi, joilla on keskeinen merkitys koko ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa
- Innovaatio-ohjelmat toteutetaan yritysten, tutkimusorganisaatioiden, sidosryhmien ja julkisten toimijoiden kumppanuusmallilla, jolla pyritään löytämään ratkaisuja kalatalouden keskeisiin tarpeisiin ja ongelmiin sekä luomaan uusia kasvumahdollisuuksia.

Innovaatio-ohjelmat menestyksellä kokeilu jo kaudella 2014–2020

- Ohjelmakaudella 2014–2020 kokeiltiin innovaatio-ohjelmakonseptia hyvällä menestyksellä: kalastuksen, vesiviljelyn, markkinoinnin innovaatio-ohjelmat sekä kalatalouden ympäristöohjelma ja Blue Products saavuttivat hyviä tuloksia.
- Aiemmin ongelmana on ollut TKI-toimien hajanaisuus – innovaatio-ohjelmakonseptilla tavoiteltiin pitkäjänteisyyttä ja verkostoitumista.
- Luonnonvarakeskuksen tekemän arvioinnin mukaan kalatalouden innovaatio-ohjelmat ovat vauhdittaneet kalatalouden uudistumista, mutta innovointia ja tuotekehitystä voidaan vielä jatkossa tehostaa yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyötä tiivistämällä. Myös ohjelmien välistä yhteistyötä tulisi parantaa.
- Arvioinnissa suositeltiin innovaatio-ohjelmien jatkamista uudella kaudella.

Uusien innovaatio-ohjelmien tavoitteet

- Jatketaan ja kehitetään edellisen kauden mallia
- Edistetään yritysten välistä sekä yksityisten ja julkisten toimijoiden välistä yhteistyötä
- Vahvistetaan pitkäjänteisesti toimialan ”innovaatorakenteita” ja verkostoja
 - Keskeisten haasteiden ratkaiseminen tai kasvumahdollisuuksien avaaminen
 - Tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuuden parantaminen
 - Lisätään tutkimuslaitosten ja yliopistojen kykyä hyödyntää monipuolisesti kansallisia ja kansainvälisiä rahoituslähteitä
 - Parannetaan yritysten kykyä uusien teknologioiden ja tuotteiden käyttöönottoon
 - Tuotannon kestävä kasvu ja arvon lisääminen sekä kalavarojen tilan parantuminen

Monivuotisilla innovaatio-ohjelmilla pyritään koko toimialaa pysyvästi hyödyttävään kehitystyöhön.

Mitä uutta verrattuna vanhoihin ohjelmiin?

- Kehittämissuunnitelma: päivitetään kerran vuodessa, mahdollistaa uusien painopisteiden ja partnereiden mukaan tulon ja muuttuviin tilanteisiin reagoimisen
 - Kehittämistyön systematisointi sekä kehittämistoimien priorisointi
 - Läpinäkyvyyden lisääminen
- Yrityslähtöisyyden lisääminen
 - Yritysten oman T&K –toiminnan ja uuden liiketoiminnan edistäminen on innovaatio-ohjelmien keskeinen tavoite. Tulosten tulee olla avoimesti käytettävissä ja hyödyttää laajasti toimialaa.
 - Yritysten omat kehittämishankkeet mahdollisia EMKVR-ohjelmasta erillisinä hankkeina
- Kansallinen kalatalousverkosto
 - Alueellisen kehittämistyön kytkentä valtakunnalliseen työhön sekä yritysten aktivointi
- Kaikkea rahoitusta ei sidota hankkeisiin heti kauden alussa + kilpaillun hankerahoituksen lisääminen
 - Mahdollistaa lisärahoituksen nopean suuntaamisen vaikuttavimpiin toimiin.

Innovaatio-ohjelmien puitteissa muodostuvien verkostojen tehtävänä on määrittää verkoston tarkemmat tavoitteet ja kehittämistyön painopisteet.

Innovaatio-ohjelma = yhteishanke

- Innovaatio-ohjelmien toimijoiden eri roolit:

Koordinaattori vastaa rahoittajalle ohjelman rahoituspäätöksen mukaisesta toteuttamisesta sekä maksuliikenteestä. Käyttää innovaatio-ohjelmien rahoitusta.

Partneri toteuttaa tunnistettuja toimia kehittämissuunnitelman mukaisesti innovaatio-ohjelman rahoituksella.

Osallistuja osallistuu ohjelman toteuttamiseen ja vuorovaikutukseen. Ei vastaa itse ohjelmavarojen käytöstä.

Innovaatio-ohjelmat 2021-2027: suunnitelma

Ohjelma	Budjetti 23-25	Budjetti 26-28	Yhteensä
Kalatalouden ympäristöohjelma	0,75	0,6	1,35
Kalastuksen kehittämisohjelma	1,3	0,6	1,9
Vesiviljelyn kehittämisohjelma	1,8	0,6	2,4
Uudet tuotteiden kehittämisohjelma	1,3	0,6	1,9
Kalan markkinoinnin ja laadun kehittämisohjelma	1,0	0,6	1,6
Yhteensä	6,15	3,0	9,15

Määräaikaisiin rahoitushakuihin ja yritysten kehittämishankkeisiin lisäksi n. 14 milj. euroa

5 uutta ohjelmaa valittu

- Hakuaika oli 26.4.-7.6.2023
- 5 hakemusta:
 - Kalastuksen kehittämisohjelma
 - Vesiviljelyn kehittämisohjelma
 - Blue Products 3.0
 - Kalatalouden ympäristöohjelma
 - Markkinointiohjelma
- ELY-keskus tehnyt myönteiset tukipäätökset kaikille hakijoille → Uudet ohjelmat aloittaneet syksyn aikana
- Innovaatio-ohjelmat rahoitetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisen vaiheen toteutus on pituudeltaan 2,5 vuotta ja toinen vaihe kattaa vuodet 2026-2028. Toisen vaiheen rahoittamisen ehtona on, että ensimmäinen vaihe on toteutettu tuloksellisesti.